

Directoraat-Generaal Milieubeheer
Lokale Milieukwaliteit en Verkeer
Sturing Bodemsaneringsoperaties

Postbus 30945
2500 GX Den Haag

www.vrom.nl

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Kamervragen over subsidies op bodemsanering

Datum

Kenmerk

LMV 2007.043297

Geachte Voorzitter,

Bijgaand stuur ik u de antwoorden op de vragen zoals die door het kamerlid Bilder aan mij zijn gesteld over subsidies op bodemsanering (ingezonden 19 april 2007).

2060712800

Vragen van het lid Bilder (CDA) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over subsidies op bodemsanering. (Ingezonden 19 april 2007)

1

Is het waar dat tot 2007 slechts 55 bedrijven op grond van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering, subsidie voor bodemsanering hebben aangevraagd? 1)

Antwoord:

Volgens mijn gegevens hebben 52 bedrijven een subsidieaanvraag ingediend op grond van het genoemde Besluit, dat sinds 1 januari 2006 van kracht is. Het was echter al vanaf 2003 mogelijk subsidie te vragen op grond van provinciale en gemeentelijke verordeningen. Tot nu toe is subsidie aangevraagd voor 138 bedrijven in totaal, waarbij er sinds 2006 sprake is van een duidelijke toename. Niettemin kan worden geconstateerd dat het aantal aanvragen beperkt blijft.

Overigens is niet alleen het aantal aanvragen van belang, maar ook het aantal aanmeldingen. Aanmelding voor de subsidieregeling moet plaatsvinden voor 1 januari 2008. Het aantal aanmeldingen bedraagt 54 in de periode van 2003 tot 2005 onder de subsidieverordeningen, in 2006 zijn er 69 aanmeldingen bijgekomen. Gezien de einddatum is de verwachting dat in de loop van dit jaar aanzienlijk meer aanmeldingen zullen plaatsvinden.

De subsidieregeling is uitvloeisel van het 'Convenant bodemsanering in gebruik zijnde en blijvende bedrijfsterreinen', dat in 2001 is getekend door de ministeries van VROM en EZ, IPO, VNG en VNO-NCW en MKB-Nederland. Het convenant bevat afspraken voor de invoering van een wettelijke saneringsplicht en een subsidiemogelijkheid voor de sanering van bedrijfsterreinen. Sinds 1 januari 2006 is de saneringsplicht in de Wet bodembescherming opgenomen en is er een wettelijke basis voor een subsidieregeling, die opgenomen is in het genoemde Besluit.

Informatie over de voortgang van de subsidieregeling wordt verstrekt door de Commissie Monitoring en Evaluatie Bedrijvenregeling (Commissie MEB). De Commissie MEB rapporteert jaarlijks aan de convenantspartijen over de uitvoering van de bedrijvenregeling.

2

Is het waar dat in Nederland ongeveer 12.000 bedrijven te maken hebben met ernstige bodemverontreiniging die uiterlijk vóór 2030 moet zijn aangepakt?

Antwoord:

Ja, dat aantal is gebaseerd op schattingen.

3

Kan aan een bevestigend antwoord op de bovengestelde vragen de conclusie worden verbonden, dat de beleidsdoelstellingen met betrekking tot bodemsanering bij de huidige ontwikkeling van het aantal subsidieaanvragen niet zullen worden gehaald?

Antwoord:

Nee. In de eerste plaats hebben de beleidsdoelstellingen niet alleen betrekking op sanering van bedrijfsterreinen, maar gaat het over de aanpak van de totale werkvoorraad en dus ook over de daarvoor beschikbare middelen op de rijksbegroting. In de tweede plaats kan, toegespitst op de sanering van bedrijfsterreinen, niet een onmiddellijk verband worden gelegd tussen het aantal subsidieaanvragen en het aantal gesaneerde bedrijfsterreinen. De subsidieregeling is een onderdeel van afspraken die met het bedrijfsleven zijn gemaakt over het saneren van de verontreinigde terreinen. Voorop staat dat het de verantwoordelijkheid is van de bedrijven zelf om er voor te zorgen dat hun verontreinigde terreinen worden gesaneerd. Heel vaak wordt de sanering gekoppeld aan een gewenste ontwikkeling op het bedrijfsterrein, waarbij bouwen gepaard gaat met saneren. Ook eigendomsoverdracht, verplaatsing of beëindiging van de bedrijfsactiviteiten is vaak reden om te gaan saneren. De waardevermindering die ontstaat als gevolg van de verontreiniging speelt daarbij een belangrijke rol. In de periode tot 2030 zullen vrijwel alle bedrijven met

een dergelijke situatie te maken krijgen. Daarom mag worden aangenomen dat voor die datum de meeste bedrijfsterreinen zullen zijn gesaneerd.

Dat neemt niet weg dat vastgesteld kan worden dat de subsidieregeling vooralsnog onvoldoende effectief is. Er zijn recent ontwikkelingen in gang gezet die er in belangrijke mate aan zullen bijdragen dat saneringen van bedrijfsterreinen goed op gang komen.

In de eerste plaats noem ik de Stichting Bodemcentrum, die in december 2006 door het bedrijfsleven is opgericht. Bodemcentrum heeft tot doel een totaaloplossing te bieden voor bedrijven die met een bodemsanering te maken krijgen. Deze organisatie biedt bedrijven deskundigheid en zekerheid bij de uitvoering van sanering van bedrijfsterreinen. Voor een tevoren afgesproken bedrag neemt Bodemcentrum de sanering over. Bodemcentrum berekent welke korting bedrijven kunnen krijgen op basis van de subsidieregeling. Door middel van voorlichtingsbijeenkomsten worden veel bedrijven bereikt en geïnformeerd over de mogelijkheden die Bodemcentrum biedt. De verwachting is dat hiermee veel bedrijven over de streep worden getrokken en zich zullen aanmelden voor de subsidieregeling.

In de tweede plaats mag Bodemcentrum ook korting (25%, voor MKB 35%) bieden als de sanering van het bedrijfsterrein onderdeel uitmaakt van een gebiedsontwikkeling, zoals herstructurering van een groter terrein. Ik verwacht dat het wegnemen van alle rompslomp in combinatie met een extra mogelijkheid van een overheidsbijdrage een belangrijke injectie zal geven aan de sanering van bedrijfsterreinen en een gebiedsgerichte aanpak zal stimuleren.

4

Vertraagt het geringe gebruik van de subsidieregeling het proces van herstructurering van verouderde bedrijfsterreinen? Zo ja, onderschrijft u de stelling dat dit een extra reden is om maatregelen te treffen die tot een beter gebruik van de subsidieregeling leiden?

Antwoord:

Nee. Dat het beroep op de subsidieregeling beperkt is betekent niet dat er minder wordt gesaneerd dan voorheen. De subsidieregeling heeft bovendien betrekking op individuele bedrijven, terwijl het bij herstructurering vooral gaat om grotere gebieden die moeten worden aangepakt. De hiervoor genoemde nieuwe ontwikkelingen zullen ook ten goede kunnen komen aan herstructurering van verouderde bedrijfsterreinen.

5

Wat is uw mening over de stelling in het artikel 2) dat het geringe gebruik van de subsidieregeling te wijten valt aan de complexiteit van de regeling?

Antwoord:

De complexiteit van de regeling zie ik niet als een groot struikelblok. De uitvoeringspraktijk is complex. Het probleem is eerder dat bedrijven maar eenmalig te maken krijgen met een sanering, en niet kunnen overzien wat dit allemaal met zich meebrengt en wat de uiteindelijke kosten zullen zijn. Daarom verwacht ik ook veel van het Bodemcentrum dat deze onzekerheden voor een individuele ondernemer kan wegnemen.

De complexiteit van de regeling heeft te maken met de vraag wanneer de verontreiniging precies is ontstaan. Vanwege ons nationale aansprakelijkheidsrecht en de ontstane jurisprudentie voor bodemsanering is een scheidslijn gelegd bij het jaartal 1975. Verontreiniging die vóór die datum is ontstaan is nauwelijks te verhalen, voor verontreiniging die na 1975 is ontstaan geldt het uitgangspunt dat een bedrijf in principe volledig aansprakelijk is te stellen. Daarvoor kan dus geen subsidie worden verstrekt. De Europese Commissie merkt een dergelijke subsidie aan als staatssteun. Daarom moet steeds worden nagegaan welk deel van de verontreiniging voor 1975 is ontstaan. Verder speelt voor de hoogte van de subsidie de datum van verwerving een rol. Ook dit hangt samen met ons aansprakelijkheidsrecht.

6

Bent u bereid om in overleg met het bedrijfsleven de regeling zo snel mogelijk eenvoudiger en toegankelijker te maken? Zo neen, welke andere mogelijkheden ziet u om het aantal subsidieaanvragen snel te laten toenemen?

Antwoord:

Uit het antwoord op de vorige vraag blijkt dat ik niet van mening ben dat het vereenvoudigen van de subsidieregeling de sleutel tot succes is. Voorts zijn in de huidige subsidieregeling, zoals die is opgenomen in de Besluit financiële bepalingen bodemsanering 2006, al een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd ten opzichte van de eerdere in subsidieverordeningen opgenomen regeling. De hiervoor genoemde Commissie MEB heeft daartoe een aantal voorstellen gedaan, die zijn overgenomen waar dit mogelijk was binnen de eerdergenoemde juridische grenzen.

De verplichte aanmelding voor 1 januari 2008 zal in combinatie met de oprichting van Bodemcentrum en de publiciteit die daaraan wordt gegeven naar verwachting leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal aanmeldingen.

Voorts is er in de vorm van cofinanciering een mogelijkheid gevonden voor een overheidsbijdrage die ook ten goede komt aan bedrijfsterreinen die na 1975 zijn verontreinigd. Deze mogelijkheid is opgenomen in een nieuw artikel 11a in de Regeling financiële bepalingen die binnenkort wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Belangrijk is dat na alle gemaakte afspraken en getroffen maatregelen door de overheid, bedrijven nu ook hun afwachtende houding opgeven en hun verantwoordelijkheid nemen voor de sanering van hun terrein.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer

- 1) Vakblad bedrijventerrein, 'waarom wil niemand zijn bodem saneren?', maart 2007
- 2) zie noot 1